

ΑΠΟ ΕΝΑ ΠΑΛΙΟ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΟ

Η ΧΡΥΣΟΚΑΡΔΗ

Μέσα του χοχλάκις κι' ανάβρασε ή όσγη.
Τήν έσφιγγε στην άγκαλιά του και τούρχονταν επιθυμία να την πνίξη.
"Άκουγες τήν καρδιά της να κτυπά και παρασυσμένος άπ' τήν ζήλια ήθελε να της τήν ξεριζώσει να τήν πετάξη στα νερά.

Χρυσόκαρδη!
"Έτσι τήν έλεγαν. Χρυσόκαρδη! Και ήταν χρυσάφι ή καρδιά της.
"Ο Δόγης ό Βενετσιάνος, ό δυνατός και πλούσιος τήν γνώρισε στη Ναύπακτο, τήν εποχή της Ένετοκρατίας, όταν ή Βενετσιάνικη παντιέρα ανέμιζε στα έλληνικά χώματα, όταν ό λέων της Βενετίας ύψωνε παν ού τήν περήφανο κεφάλι του με τή πλούσια χαιτή, όταν ή γαλέρες της γαληνοτάτης δημοκρατίας άρμένιζαν στα γαλιανά Έλληνικά ύδατα.

Όρφανή από εϋ γενικιά φάρα ή Χρυσόκαρδη άναποκρίθηκε στην άγάπη του χο σοστόλιου Δόγη της Βενετίας.
Κι' αυτός τήν πήρε μαζί ου, τήν πήγε στη Βενετία και τήν έκαμε γυναίκα του.

Έφτά μέρες κούτησαν αι διασκεδάσεις στο δωικό παλάτι
"Ένα μήνα κι' έφτά ήμέρες βίασάξεν ή εϋτυχία της.
Κι' έπειτα ό φιλόδοξος ό Δόγης Μπραγκάνο, τήν άφρησε κλεισμένη στο παλάτι του κι' έφυγε διαφώντας νέες μαχες, νέα τρόπαια.

"Έμεινε μόνη της ή Χρυσόκαρδη...
Πού και πού να φτιάση μανταφόρος από τή Δόγη σ' αυτή... Και ή μέρες περνούσαν και ή υπέρκαλη ή νέα μαραινότανε...

Στη περίοδο αυτή της μοναξιάς γνώρισε ή Χρυσόκαρδη τήν τραγουδοϋρο, τόν εϋ γενικό κι' όραίο Ρένο.
Περνούσε τραγουδώντας κάτω άπ' τήν παραθύρα της. Ίδωθησαν και άγαπήθησαν.

Τής έστειλε ψηλά στ' άρχοντικό της τούς στεναγμούς της άγάπης του.
Τούδριξε στα νερά του καναλιού μιά μέρα. ένα τριαντάφυλλο αίματόχρομο, πού τότε καρφωμένο στα μαλλιά της. Άγαπήθηκαν τρελλά.

Κι' όταν για πρώτη φορά έπεσαν ό ένας στην άγκαλιά του άλλου, λιποθύμησαν από συγκίνηση και λαχτάρα.
"Ο Ρένος τής τραγουδάγε τώρα μαλαάντες τής άγάπης πού δεν πεθαίνει ποτέ, πού συνεχίζεται και μετά τήν θάνατο στους οϋρανοϋς.
"Η Χρυσόκαρδη άκουμπούσε στον ώμο του και τόν άκουγε... Πόσο στεναγμοί και πόσα φιλιά!...
Τήν περίοδο αυτή άκριβώς γνώρισε κι' ό Δόγης άπ' τήν πεδία των μαχών. "Η προδοσία του ψιθύρισε στ' αυτό τόν ξρωτα της γυναίκας του.

Μά υπόμεινε...
"Ηθελε τήν εϋδίζησι του σκληρή και πρωτότυπη.
Αισθανόταν τήν καρδιά της ή Χρυσόκαρδη κι' έκλαιγε πικρά όταν έμενε μόνη.

Πώς να τόν λησμονήση; Αισμονεί όποιος άγαπάει μ' όλη του τήν καρδιά και τήν πνεϋμα;
Και μιά νύχτα — τόν ειχε άποθυμήσει τρελλά — τού κρέμασε τή μεταξένι άνεμόσκαλα ν' άνέβη στο δώμα.

"Ο Δόγης παραμόνευε. Τό παλάτι ήταν τριγυρισμένο από λοχχοφόρους. Με καρδιοτυχία και λαχτάρα περιμένει στη κάμαρά της ή Χρυσόκαρδη...
"Ο Ρένος άνεβαίνει Νάτος. Κρεμείται τώρα στο κενό, μά προχωρεί θαρραλέα.

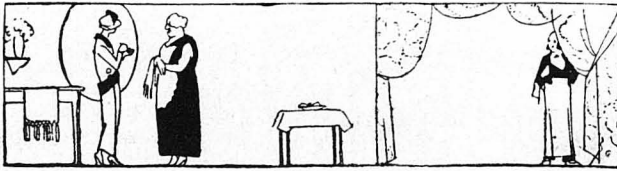
Ξυφνικά προβάλουν κάτω του Δόγη οι λοχχοφόροι. Κι' έπάνω στο δώμα ό ίδιος ό Δόγης κόβει τή σχοινί πού κρατούσε τή σκάλα!
Πέφτει ό Ρένος. Σφίγγει τή χειλή του, δεν άφήνει ούτε φρονή — ούτε παράπονο. Πέφτει πάνω στής ύφορμένης λόγχης των μισοφόρων του Δόγη, πού τούς λούζει άχριστό τή αίμα του νέου...
Πετούν τή κουφάρι του στο νερό.

Μένει στην επιφάνεια μόνον ή κιάθαρα του.
Πού θά τήν πνε τα κόματα;
Σε ποιά στεριά θά τή σύρη τή ρεύμα;
Τί παίξει ό άνεμος στής κόρδες της τή λυπηρό και πένθιμο;...

Μέρες περάσανε...
"Η Χρυσόκαρδη τόν περιμένει ακόμα και κλαίει. Κλαίει χωρίς να ξέρη γιατί. Μά ή καρδιά της είναι βαρεία, τόσο βαρεία!

"Η όσγη του Δόγη δεν έκόπασε.
Ποθεί τή θάνατο της, ένα θάνατο φρικτόν, μαρτυρικό.
Και μιά νύχτα ανοιξιάτικη, μιά νύχτα γλύκας και γαλήνης, μιά νύχτα πούπαιζαν τ' άστέρια με τα νερά, μιά νύχτα σιωπής και θάνατου, τήν πέρνει στη γόνδολα να κίμουν βόλτες στα κανάλια, να θυμηθούνε, τής λέει, τή παλιά.

Τά μάτια της διακρύβουν.
Σπίδες πετούν τά μάτια του.
"Η γόνδολα πλέει σαν κύκνος στα νερά. "Ο πιστός γονδολιέρης

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ 1821

ΤΟ ΜΑΡΤΙΝΙ ΤΟΥ ΓΙΟΥΣΟΥΦ ΑΡΑΠΗ

Ποιός δέν γνωρίζει τόν Γιουσοφ 'Αράπη; Ήταν τόσοσ θηριώδης, ώστε ή 'Ιστορία τόν άπθανάτισε.

Υπήρξεν, ό γνωστός αρχιδήμιος τουσ σατράπου τόν 'Ιωαννίνων 'Αλή Πασά. 'Ο Γιουσοφ 'Αράπης λοιπόν, πήγε κάποτε στη Σκουληκαριά με ισχυρό σώμα ενόπλιον 'Αλβανών και Τούρκων, για να ενεργήση προς περιστολήν της δράσεως τόν κλεφτών. Μαζί του ό Γιουσοφ πήρε και τό άχρίστον του, τό πολυγαπημένο του μαρτί-
νι, τό όποστον τόν άκολουθοϋσε παντού και τό όποστον έφερε στο μέτωπό του μία φρόντα χρυσά φλωριά, δώρον του Γιουσοφ, ό όποιοσ παραδόξως, ελάτρευε τό μαρτίνι και έβασάνιζε σκληρώσ τούσ άνθρώπουσ. Μόλις ό Γιουσοφ πάτησε στη Σκουληκαριά με τά παλληκάρια του τουσ συνέβη κάτι άπροόπτο. Τουζλεσαν τό μαρτί-
νι !.. 'Ο Γιουσοφ άγρίεψε, έρείνησε, φοβέ-
 ρισε, μά πουθενά να βρεθίη τό μαρτίνι 'Αφού άπέτυχε τέλος να βρηί τό αγαπημένο του τετρα-
 ποδο με τόν τρόπο αυτόν ό μισθωτόσ του 'Αλή, σοφίστηκε μια άλλη μέθοδο. 'Ορκίστηκε στο Κοράνι, πώσ δέν θα καταδώξη εκείνον που τουζλεψε τό μαρτίνι, άν του τό μαρτι-
 ρήση.

"Υστερα από τη δήλωσι αυτή, ό περιφημοσ κλέφτης και άρμα-
 τωλόσ Νίκωσ Μπλακιάσ, γνωστόσ του Γιουσοφ, του ελεπε κεί που καθότανε πλάι του :

— 'Εγώ τώφραγα τό μαρτίνι καπετάνιο !..

'Ο Γιουσοφ 'Αράπης δέν τόν πίστεψε και του λέει :

— Φέρε μου σημάδι να σε πιστέψω όρε βλάμη ..

'Ο Μπλακιάσ σηκώθηκε πάνω, έφυγε και σε λίγα λεπτά νάσου-
 τον και γυρίζει κρατώντας στο χέρι του τό τομάρι, μια πλάτη ψημ-
 μένη του μαρτινιου και τό χαίμαλι με τά φλωριά πουχε τό μαρτί-
 νι στο μέτωπό !..

Τά βλέπει ό Γιουσοφ 'Αράπης, πιστεύει, λυπάται, τρίζει τά
 δόντια του, μά δέν τολμάει να παραβηί και τόν όρκο του. Γυρίζει
 όμως άμέσως προς τόν παριστάμενον Τσαούση του και του λέει :

— Φέρε μου γρήγορα τ' άτι μου και πάρε να φύγουμε από
 δώ. Τούτοι δώ περα εν' όλοι τουσ κλέφταισ του διαόλου !..

'Εφυγε δε πράγματι άμέσως από τη Σκουληκαριά, χωρίς να
 σταθίη στιγμή.

Δέν έξασε όμως και τη δουλειά που έπαθε. Και καθώς βάδιζε
 προς τά Γιάννενα, εφρόντισε να βγάλη τό άχι του. Συναντήσας
 δηλαδή στο δρόμο ένα Έλληνα χωρικό διατάξε και τόν άνεσολώ-
 πισαν χωρίς καμμιά άλλη άφορμή !..

Ο ΠΑΛΑΙΜΑΧΟΣ

Α Ν Ε Μ Ω Ν Ε Σ

'Ο έρωσ μπαίνει σαν βασιλέας και φεύγει σαν κλέφτης.

Στη διακοπή τών σχέσεων, ό άνδρασ υποφέρει από τη μοναξιά.
 'Η γυναίκα λυτείται πρό πάντων για την εγκατάλειψη.

Μιά έρασμαία γυναίκα άσχημη είναι μια διαβολιά της φύσεως.

'Η μεγάλη τέχνη της γυναικόσ είναι να ξερηί να ντύνεται, να
 πλήττη και να σιωπά. Ο κ. ΑΣΟΦΟΣ

την κυβερνάει με τέχνη. 'Ο Δόγησ της τρα-
 γουδιεί ένα παράξενο τραγοϋδι. Τραγοϋδι εκδι-
 κήσεως...

Βρίσκονται τώρα άνοιχτά. 'Ενα σύννεφο
 σκεπάζει τ' άσμοκάντηλα τών άστεριών. Τό
 πέλαγοσ σκοτινιάζει. Σκυβει σιμά της, τά χέρια
 του την άγκαλιάζουν :

— 'Ενα φιλι, ένα φιλι Χρυσόκαρδη !..

Σμίγουν τά χείλη. 'Η καρδιά του φτερο
 κοπι. Είναι θολά τά μάτια του. Τά χέρια του
 άνεβαίνουν στο λαιμό. Τη σφίγγει — σφι-
 χτά—σφιχτά ! 'Η πνοή της κόβεται, ή ζωή της
 φεύγει !.. Τά μαυρανερά τη δέχονται στη χρού-
 τους άγκαλιά και πάλι κλείνουν... Πήρε αέρας. Τό
 κύμα ούδηλά-
 ζει... Θρηνοϋν ή στεριές ! 'Η νύχτα μαυρίζει σαν
 τη Κόλασι !..

Α. ΦΡΕΝΤΙ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

Είς την στήλην αυτήν δημοσιεύομεν σήμεραν 4 ποιήματα του
 γνωστού συμπαθοϋσ λογοτέχνον και εϋθυμογράφου κ. Μωραϊτίη,
 του όποίου δέν υπάρχει ποιητική συλλογή διά να τόν άπολαυση κα-
 ρεις. Είναι και τά τίσσαρα χαριτωμένα.

Λ Ο Γ Ι Α Χ Α Μ Ε Ν Α

"Όταν άκοϋσ την νύχτα ένα παράπονο
 Παράπονο που βγαίνει από καιρό
 Να φτάνη ως στο κλειστό σου τό παράθυρο,
 χυμένο σε τραγοϋδι θλιβερό.

Με τών ματιών τό φώσ, που της άχτίδες του
 Μέσ' στην ψυχή σου άβάφτιστες κρατείσ,
 τό μαυρισμένο δρόμο έβγα και φτίσιε,
 περνάει ό σταυρωμένος ποιητής !..

Τ Ο Λ Ο Υ Λ Ο Υ Δ Ι

Τό λουλουδι πώχεις βάλει στο νερό
 άκουσε με τό καλό σου δε γυρνούει !
 Πέταξέ το άπ' τό σπύτι σου κυρά μου,
 Είναι μάγκας—τη ζωή μου να χαρώ !—
 «Και σε κλέβει !..

Π Ε Θ Α Μ Μ Ε Ν Η Κ Α Ρ Δ Ι Α

Δέν στο 'λεγα ; Ξεφύγησε άπ' τη πληγή ή καρδιά μου
 Και πεθαμμένη κι' άψυχη μεσ στο χορμί μου μένει
 Μέσα στα στήθη μου νεκρή κι' άταφη σιωπάται...
 Λυήσου την Θεά μου,
 Που ύπνο δε θα νούσμη.

Και θάψε στην άγκάλη σου τη δόλια πεθαμμένη
 Θάψ' την βαθεία και σκέπασ' την βαρεία. Δέν είναι χριμα,
 Γιατί σε τέτοιο λείψανο τέτοιο ταιριάζει μνημα !
 Κι' άσ εν' καταραμένη
 Ποτέ της να μη λυώση !

Η ΕΞΑΙΡΕΣΙΣ

Τό στήθος μου πονούσε άπ' τόν βήχα
 "Όλη τη νύχτα έβγαλα τόν κόρακα
 με πήγαν στο γιατρό να 'δω τι είχα
 Και μ' έβγαλε άμέσως στενοθώρακα !
 Μ' εξαίρεσαν ! Τούσ γέλασα στ' αλήθεια !
 Ναι τώρα πειά βοήθα, Παναγιά μου,
 Μή μάθουν τό μεγάλο ξρωτά μου
 Και... μου ξαναμετρήσουνε τά στήθεια !

ΤΙ Μ Ο Σ Μ Ω Ρ Α Ι Τ Ι Ν Η Σ

